

*Ætherii Regnans radiantia sidera cœli,
Proposito nostro faveat, det vela secunda!*

DISSERTATIO
ZHTHΣEIS
PHILOSOPHICAS
EXHIBENS:

Quam

*Sum suffragio Amplissima FACULT. PHIL.
in Regio Athenæo Abodico:*

SUB PRÆSIDIO,

Viri Præclarissimi

DN. M. PETRI HAHN,
Physiologiæ Profess. celeberrimi,
et Fac. Philosoph. Decani maximè spectabilis,
Præceptoris & Promotoris jugiter de-
venerandi:

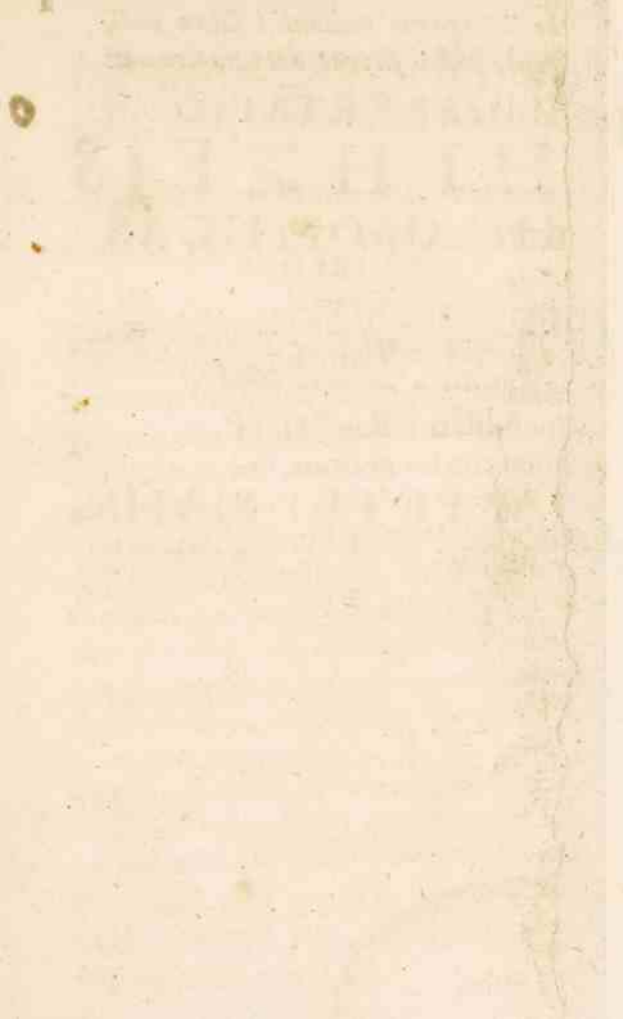
*Publicoventilandâ examini, exercitii gratia,
modestè submittit*

Regius Stipendiarius

HARALDUS M. Ulmeqvist/
Austrogothia-Svecus.

In Acroaterio maximo ad diem Octobris
Anno Redempti orbis M. DC. LXXXVI.

ABO.Æ, exc. apud Job. Laurentii Wallium, A.T.

An quædam animalium in igne Naturaliter munere vitæ fungi queant?

Neg.

Nonnullos turbæ cleantheæ minus veris experimentis seductos inq; eum raptos errorem, ut quædam animalium in igne vitam producere somniarent, invenimus, sibi in auxilium suiq; erroris asylum, implorantes auctoritatem Aristotelis Pliniiq; hunc in modum memoriæ prodentium; Arist. *Lib. 5. de Historia animalium cap. 19.* Nonnulla corpora esse animalium, quæ igne non absumentur, Salamandra claro documento est, quæ, ut ajunt, ignem inambulans per eum extingvit. Plin: *Lib: II. Natur: Histor. cap: 30: in Cypri erariis fornacibus ex medio igni, majoris muscæ magnitudinis volat pennatum quadrupes, appellatur Pyralis, à quibusdam pyrausta, quamdiu est in igne vivit, cum evasit longiore paulè volatu, tunc moritur.* Hæc
qui-

quidem primo intuitu veritati reginæ
virtutum haud dissentanea apparent,
ast acutiori oculorum acie æquioris
judicii lance horum intimiorem ver-
borum sensum pensiculanti, sanior ve-
roq; magis consonus sensus emerget;
adeo ut facilimè nobiscum in castra
negantium descendat: in genere dicen-
do & Respondendo: Auctoritati enim
humanæ eatenus credimus, quatenus
eam firmis innixam rationum fulcris
deprehendimus. Ad hoc etiam accedit
Philosophum Lib: 4. Meteor: contrari-
am foyentibus sententiã favere, quan-
do hæc in verba prorumpit: *In terra &
in aqua animalia solum sunt: in aëre & igne
non sunt. Quin & ipse Plinius lib. 10. cap.
67. Natural. Histor: nostris partibus fa-
vet. In specie hanc damus responsio-
nem, prænominatos Auctores summis
laudibus deprædicandos neutiquam
adsertive & affirmative, sed narrative
& relativè ea narrasse literisque con-
signasse, quod unicuiq; attentiores in
ipsius textus inspectionem oculos con-*
jici

jicienti clarè & perspicuè dispalescit.
Pro hac sententia defendenda nobiscū
in aciem militāt: *Pererius in genesi Lib. 1. in.*
exposit: operis sext. Diei circa finem. & Lib. 3°
in Daniele. Swartz lib. 2. de opere sext
Diei cap: 10. num. 18. Conimbricenses in Pro-
blematibus annexis libris de cælo. item sect:
4. de igne probl: 9. Galen. Lib. 3 de tempe-
rament: Dioscorides Lib. 2. cap. 56. quem
hunc in modum exponit locum com-
mentator ipsius Matthiolus; opinionem
veterum de Salamandra in igne viven-
te falsam comperisse, multis Salamandris
in ignem experiendi causa conje-
ctis brevique extinctis. *Thomas in 4. Dist.*
44. 9. 3. art. 1. Bannes lib. 2. de generat. &
corrupt. quest. 1. Plin. Lib. 10. Natural: Hi-
stor. cap. 67. seidel. commentar: de corp. a-
animat. pag. 586. & 588. & per plurimi a-
lii. Ovos & Traqmüller & Schottus
recensent. Hinc intrepido docemus
pectore nullum animal in igne vitam
protrahere Naturaliter posse.

*An naturæ scrutator rationem, quæ aqua
marina igni inspersa potius eum exci-
tat, quam extingvit, reddere possit?
Aff.*

Aquam marinam duplicem ob cau-
sam ignem accendere, demonstra-
tum eunt naturæ arcanorum interpre-
tes: primum, propter immensam pin-
gvedinis, oleique affluentiam, quæ, ut-
pote in cæteris rebus ignem alit fo-
vetq; sic etiam hac in re idem præstat:
Siquidem oleosa, sulphurea & bitumi-
nosa corpora. alimentum conferunt i-
gni. Istum aquarum campum ingenti
superfluere pingvedinis copiâ, bitu-
minis oleique immensi fontes propemo-
dumq; inexhaustæ scaturigines satis
superq; evidenter arguunt: hoc ipsum
maximè, commendabilis *Macrobius lib.*
7. Cap. 14. sequentia in medium pro-
ferens verba stabiliat: *aqua marina pingue-
dinem habet, quæ cum inspergatur flamma
eam non tam extingvat, quam pariter accen-
dat.* Hujus in acie militat *Phosphorus*
phi-

philosophorum sect. 23. Probl. 18. hæc fundens verba: ex sale, qui alioqui ex marina aqua sole exsiccata conflatur, spagyricâ arte oleum extrahitur. Deinde hæc ratio reddi potest; quandoquidem, illa crassior reliquis ita etiam sulfuginosis particulis plurimum scatet & ficcis, quamobrem aspersio & infusio hujus magis flammam concipit, quam extingvit: unde satis competenter haud sua laude defraudandus Procopius Lib: 2. de bello persarum scribit: Bitumini & sulphuri aquam majorem vim ad ignem alendum addere solere. Omnibus aliis exemplis & historiis prætermittis unam duntaxat ex Jovio Lib. 71. Hist: adferre lubet, quam hunc in modum inter Gallos & Anglos evenisse refert: In consuetu quodam inter Gallos & Anglos duas naves Britannicas & Gallicam unam inusitate magnitudinis, quam Cordigeram appellabant, cum harpagonibus connexæ essent, & diu tormentis & faucibus dimicassent, tandem uno tempore miserabili exitu confragasse & supra duo millia hominum, aut discerpta tormentis, aut flammis,

circumbenta, aut demum semi ambusta sponte in Oceanum precipitata, pericisse, totidemque fere omnis generis aenea tormenta oceano submersa esse. Plura exempla & Historias desiderans adeat cum antiquiores tum recentiores Historiographos.

An in potestate Satanae mancipia sua corporaliter per aëra ad nefaria conventicula sua transportare sibi sum sit? Affir.

In sententiarum duo philosophiæ Magistros hac de quæstione abire reperimus, divortia: talem per aërem delationem plane & prorsus imaginariam, phantasticam ac nunquam factam nonnulli existimant, cujus opinionis adfertores existunt: *Alciatus Lib. 8. pareg. cap. 22. Philippus Camerarius centu 1. Hor: subcis: 72. cap. Duarenus ad Cornel. de sic: 2. cap. Johann Baptista à Porta Lib. 2. Mag. Nat. Cap. 26. Weirus per sex libros Ulri-*

Ulricus Molitor de Pythonicis Mulieribus
cap. 8. quos citat Martinus Delrius lib.
2. Disquis. Magic. Quest: 16. Leonhardus
Wirus Lib. 2. de fascino. & alii. Sagas
Magosq; ad ejusmodi conventus re-
vera & corporaliter transportatos ac
etiamnum transportari, integrâ & il-
læsâ tantorum auctorum auctoritate
triplici rationum fulcro innixi statui-
mus. I. Ex sacris literis & quidem è
paritate exemplorum Matth. 4. 5. 8.
Act 8. 39. 2. Cor. 4. 4. 2. Cor. ii. 14. In
supplemento 2. Danielis v. 38. II. Au-
ctoritate humana utpote; Tannerus,
Ambrosius, Chrysostronus, Gregorius,
Augustinus & alii. Qvin & Egesip-
pus Lib. 3. Histor. Arnobius Lib. 2.
contra gentes, Cyrillus Hierosolymi-
tanus, Epiphanius, Maximus pluresq;
alii, testantur Simonem Magum coram
Petro Apostolo, ope alarum Dæmoni-
acarum in ærem sublatum volitasse.
Baldvinus, Lib. 3. de cas. Conscient:
pag. 737. III. Ex Historiarum monu-
mentis, quas vide apud Guilhelmum

Neu-

Neubrigens: lib: 1. rerum Anglicarum cap. 38. Johan Bodin: Lib: 2. Dæmonom: Cap. 4. Paulum Grillandum juris consultum Fatalum Lib. 2. de sortileg. Bartholomæum spirituum de strigibus 17. Cap. Nicol: Remigium lib: 1. Dæmonol: cap. 14. aliosque. Unicam Historiam placet adnotare: è Bodino citato loco: quam sequenti modo accidisse narrat: Lugduni ante paucos annos Mulier potens comperta est, quæ surrexit de nocte, accendit lucem, arrepta pyxide inunxit sese & post voces aliquot elata est: Hos ritus fieri observans mæchus, qui cum ea cubuerat, lucernam capit, pervestigat undiq̃, & eâ non inventa, cum solam unguenti pyxidem reperisset curioso animo exploraturus, quid unguentum possit, fecit prout fieri animadverterat: Ita statim elatus comperit se cum Magorum cœtu esse in agro Lotharingie, & consternatus est: Sed cum primum Dei operam imploraret, evanuit totus cœtus; ille vero solum nudumq; sese comperiens, Lugdunum reversus est, & Malesicam accusavit; quæ confessa rem totam igne perit.

An terra in medio mundi existens continuo polleat motu? Negr.

Inter Philosophiæ cultores hac de quæstione & Antiquiores dissertatum, & etiamnum satis acriter disputatur: quidam terræ motum sideribusq; quietem adscribere idq; summo nisu tueri conantur, hujus affirmationis propugnatores sunt: *Democritus, Ponticus, Heraclides, Cephantus Pythagoreus, Thales Milesius, Nicetas Syracusanus, Hegesias, Seleucus Mathematicus, Aristarchus Samius, Philolaus, Nicol: Copernicus Mathematicus, Gilbertus Anglus, Antonius Le grand Institut: Philosoph: pag: 414, 415, 416, 417, 418, &c.* Nos autem in hodiernorum castra descendimus, sacris literis illuminatorum, docentium terraqueum globum quiescere astraq; moveri, hocq; sequenti argumentorum serie confirmamus: I. Depromimus e' sacris pande-ctis. ps. 104. 8. *qui fundasti terram super stabilitatem suam, non inclinabitur in seculum seculi. Job. 26. 7. appendit super nihilum.*

lum. 1. Par. 17. 30. Ipse enim fundavit orbem
immobilem. psal. 119. 90. ps. 24. 2. Eccles.
1. 4. & 5. Ps. 19. 67. Psal. 104. 19. Jos. 10.
22. 13. Syracid: 43. 2. 5. II Haurimus è
saniorum Physicorum Schola & Ma-
thematicorum, utpote: *Aristot. Lib. 2.
de cælo. Bartholin: instit. syst. Phys. cap. 3.
Costæi Casman: Scharff: Man: Phys: pag.
m. 183. Ruthar: Tych: Brah. Reverendiss:
Doct. Johan. Gezel. Encyclop. Synop. 1. parte
pag. 236. item parte. 2. pag. 256. sperling. in-
stitut. Phys. lib. 4. cap. 4. pag, m. 607. 608. &
619. Idem exercitat: lib. 2. exercit. 7. pro-
pos. 1. pag. 246. & lib. 4. excit. 4. propos. 7.
item Synops. phys. Lib. 2. cap. 9. precept. 12.
pag. m. 62. Hoc ipsum invictis confir-
mat argumentis excellentis. Professor
Daniel Achrelius Contempl. Mund: Lib. 3.
Cap. 1. parag. 13. 4. 5. pag. 197. 198. 199.*

III. à sanâ, vera & manifestâ experien-
tia: exempli causa: si quis conjecerit
lapidem in altum nonne recta linea
tendit ad centrum, quod neutiquam fa-
ceret. si terraqueus globus in conti-
nuo esset motu? Aliud: Si globulis plum-
beis quis vellet è summis turrium ex-
plo-

plorare, sentiat illos perpendiculariter ad terram descendere. iv. Ab absurdo: si terraqueus globus motu gauderet fideraque quiete; nunquam obscurus redderetur nobis sol seu fierent eclipses solares, non luna humoris Mater interveniret solem & terram, unde hanc vel illam terræ partem luce solari privaret, ex hisce omnibus luce meridiana clarius dispalescit terram semper stare immobilem, fideraque motu pollere continuo.

TANTUM

*Dice Deo memori versu praconia grata,
Pectoris ex imo semper mea Nescia fati?*

COROLLARIA.

1. Gnostologia est disciplina à reliquis distincta.
2. Objectum est mensura disciplinae.
3. Quod non est, perire, non potest.
4. Deus omnis boni, & nullius mali causa est.
5. Spiritus est ingenerabilis.
6. Remanent in anima separata habitus.
7. Non datur materia prima.
8. Animâ humana è Parentibus propagatur.
9. Aqua major est terra.
10. Finlandia incola, non habent antipodes.

11. Summum bonum ethicum consistit in continua virtutis actione.
12. Moribus amici in pejus mutatis expirat amicitia.
13. Mores contingenter sequuntur temperamentum corporis.
14. Vita solitaria non praestat socia.
15. Matrimonium verbi Dei praecognitionibus contrahere licet.
16. Patria potestas ad jus usque vitae & necis non est extendenda.
17. Polygamia successiva est licita.
18. Philosophia rectè distribuitur in notionalem & realem.
19. Philosophia non est contraria Theologia.

20. Logica recte annumeratur partibus
Philosophiæ.
21. Logica in nudis præceptis posita
mortua est.
22. Prædicamenta non pertinent ad
tractatum Dialecticæ essentialem.
23. Individuum est incommunicabile.
24. Deo vivas pice, tibi, caste, proxi-
mo juste.

